

דור דור

א פלאטפארמע פאר אייד - איבער אייערע דורות

משכני אחריו נרצה", אמר
ר"מ בשעה שעמדו ישראל
לפני הר סיני לקבל התורה,
אמר להם הקב"ה אלעזרי
אני נותן לכם את התורה,
אלא הביאו לי ערבים טובים
שיתשמרו, ואני נותנה לכם...
אמר הרי בנינו ערבים
אותנו. אמר הקדוש ברוך הוא
הא דאי ערבים טובים, על
ידהם אתננה לכם, ודא הוא
דכתיב "מפי עתלים וינקים
יסדת עו"

היה עם פיפיות שלוחי עמך בית ישראל!

מאיעסטעטישע דעלעגאציע פון 'איחוד הרבנים דארה"ב' אין עיר הבירה וואשינגטאן די. סי. דעם דינסטאג פ' במדבר העעל"ט צו שתד'לען לפני העמים והשרים פאר צוקונפט פון יהדות ניו יארק

אויפגענומען די חשוב'ע שלוחי עמך בית ישראל מיט גרויס
עהרע און שעצונג, און די דעלעגאציע האט געטראגן א גרויס
געוויכט אין די קארידארן פון וואשינגטאן, וואו מען האט
באגלייט בכבוד הראוי די רבנים ביון אויפנאמס צימער פונעם
ספיקער זשאנסאן.

במשך דעם זיצונג האט מען ארויפגעברענגט על שולחן
מלכים פארשידענע אספעקטן לקדם פני הרעה ויאחזי צו
באשיצן אונזער הייליגע טייערע חינוך, און נאכן אויסהערן
די ריערענדע דברים היוצאים מלב סהור פון די מנהיגי העדה,
איבער דעם שרעקליכן געפאר פארן עתיד דורותינו, איז דער
געערטער ספיקער געווארן זייער איבערגענומען, און ער האט
ארויסגעברענגט מיט גאר ווארימע ווערטער זיינע געפילן פון
די רבי'שע דעלעגאציע, און ער האט צוגעזאגט פאר די רבנים
זיין גרייטקייט צו ארבעטן צוזאמען מיטן קאנגרעסמאן לאולער
מיט וואס עס וועט זיך אויספעלען. און דאס איז נאכגעפאלגט
געווארן מיט ווארימע ווערטער פון דעם קאנגרעסמאן לאולער
וועלכער האט פארשפראכן זיין פולסטן צוזאמנארבייט להצלח
החינוך.

זייענדיג גאר שטארק איבערגענומען פון דעם
דעהויבענעם באזוך, האט ער גלייך נאכן פארענדיגן דעם
אוידיענץ גענומען די רבנים שליט"א אויף א קורצן שפאציר
אין די קארידארן פון קעפיטאל בילדינג, און ארומגעוויזן
פארשידענע אינטערעסאנטע דעטאלן און געזעץ ביכער
וועלכע בארירן די טעמע.

זאת לפנים בישראל...

באמת איז דער דאזיגער מהלך אז די רבנים זאלן אליין גיין
צו די שרי המלוכה, נישט קיין גייער, נאר דאס איז דער

דעם רעליגעזע ציבור, און ער האט דאן איינגעלאדנט די רבנים
שליט"א צו קומען קיין וואשינגטאן און דארטן זיי אויפנעמען
בכבוד הראוי ווען זעהן מיט וואס ער קען זיין בייהילפיג צו
ראטעווען דאס יהדות החרדית פונעם שווערן גזירת החינוך
וואס ליערט על עתיד חינוך בנינו דורותינו.

צוליב די פארנומענע ערב יו"ט טעג און לענגערע שעות
וואס אזא נסיעה טוט אריינשלעפן, האבן זיך ביי די יעצטיגע
נסיעה באטייליגט א געקליבענע צאל פון די גדולי הרבנים
שליט"א וועלכע זענען שוין עוסק אין דעם ביטול רוע הגזירה
במשך לאנגע יארן.

גאר א היסטארישער מחזה הוד האט זיך אנטפלעקט אין
די פאליטישע קארידארן פונעם 'קעפיטאל געביידע' אין
וואשינגטאן, ווען עס זענען ערשינען אינאיינעם די מנהיגי
העדה שליט"א, הלא המה הגאון הגדול הישיש רבי חיים פלאהר
שליט"א - כ"ק אדמו"ר מפארשעי שליט"א - הגה"צ אבד"ק קרית
קאשוי שליט"א - הגה"צ אבד"ק שאפראן שליט"א - הגה"צ
אבד"ק אור לישרים שליט"א - הגה"צ נאב"ד קאשוי שליט"א -
הגה"צ ר' שלמה ראזענבערגער שליט"א - און דער חשובער
דובר משרים הרב יעקב שפירא שליט"א פון בעיסוואטער.

ביי דעם אוידיענץ האבן זיך אויך משתתף געווען
עטליכע גרויסע אדוואקאטן פון די גאר בארימטע ע"י די
ע"י פירמע, אליינעס דעפענדינג פ'רידאם, וואס איז גאר
א מאכטפולע פירמע וועלכע ספעציאליזירן זיך אין אלע
סארטן אנגעלעגענהייטן וואס טוען באקרוידען רעליגיעזע
רעכטן, און שוין עטליכע יאר וואס די רבנים שליט"א האבן זיי
אויפגענומען אריסצוהעלפן מיטן קאמף להצלח החינוך אויפן
לעגאלן פראנט.

אנקומענדיג אין וואשינגטאן האבן די רעגירונג באאמטע

דער פארגאנגענעם דינסטאג פ' במדבר וועט פארשריבן
ווערן מיט גאלדענע אותיות בקורות יהדות ניו יארק, ווען
אין קייט פון לאנגיעריגע פעולות האבן זיך ארויסגעלאזט א
מלכות'דיגע שיירא פון ניו יארק צום היפטשטאט וואשינגטאן
די. סי. צו אינטערוויוירן און שתדל'ן ביי די הויכע פענסטער
להצלח שארית ישראל, אז די רעגירונג זאל נישט אויספירן
אירע פינסטערע פלענער ומוזמות רשע צו טוישן אונזערע
הייליגע בתי חינוך היל"ת.

די דאזיגע זיצונג איז צושטאנד געקומען נאך א שטארק
העפטיגע השתדלות פונעם געטרייען קאנגרעסמאן 'מייק
לאולער' פון ראקלענד קאונטי, און טראגט א באזונדערע
ספעציעלע געוויכט צוליב דעם וואס עס איז פארגעקומען
ביים פרעזידענט פון ספיקער פון רעפערענצטאטן הויז
'מייק דזשאנסאן', וואס דער 'ספיקער' איז דער דריטער
העכסטארגאניקער ערוועלטער פירער אין אמעריקא, איינס
נאכן וויצע פרעזידענט, און האט א געוואלדיגע כח צו קענען
באאיינפלוסן פעדעראלע געזעצן איבערן לאנד.

ויהי בנסוע...

די חשוב'ע גדולי רבנים שליט"א האבן אונטערגענומען די
דאזיגע לאנגשטרעקיקע נסיעה בטלטולי דאורחא ובטלטולי
דגברא רבא, אויפן דירעקטען איינלאדענונג פונעם ספיקער
'מייק דזשאנסאן', נאכדעם וואס א גרעסערע דעלעגאציע
פון רבנים שליט"א האבן זיך שוין געטראפן מיטן ספיקער
זשאנסאן אינאיינעם מיטן קאנגרעסמאן לאולער, דעם
פארגאנגענעם זונטאג פ' וישב, כ"א כסליו, אין וועסטשעסטער,
וואס האט דאן גאר שטארק באיינדרוקט דעם ספיקער, און
ער האט אויסגעדרוקט זיין גרייטקייט צו זיין בייהילפיג פאר

» אור-אלטער וועג וואס אונזערע הייליגע חכמים לערנען אונז, פון קלאפן אויף די פענסטער ביי די שרים און בעטן 'תן לי יבנה וחכמיה', און אזוי האבן אונזערע הייליגע רבי'ס געטוען במשך דעם לאנגן גלות, צו נוצן דעם וועג פון שתדלנות ביי די אומות העולם, און ארויסברענגן די שטערקסטע התנגדות צו די גזירות על הדת.

אויך דער איצטיגע פעולת ההשתדלות איז א פרישע רינגעלע נאך מערערע יצונגען במשך די תקופת הגזירה וואס די רבנים שליט"א האבן זיך געטראפן מיט די שרי המלוכה און געזעצגעבער אין ניו יארק און אין אלבאני, וואו מען האט געלאזט הערן אונזער פעלן פסטע שטעלונג, סיי בדרכי השתדלות און סיי בדרכי מחאה, עס זאל ריכטיג דערהערט ווערן די התנגדות פון אהב"א אנטקעגן די פראבע פון די רעגירונג צו טוישן אונזערע סדרי החינוך פון אמאל.

א קייט פון השתדלות דורך די גדולי רבנים שליט"א

דאנערשטאג פ' בשלח

י"א שבט שנת תש"פ לפ"ק

אנגעהויבן פון די היסטארישע אסיפה - די ערשטע אין די רייע, **דאנערשטאג פ' בשלח י"א שבט שנת תש"פ לפ"ק בבית כ"ה הגה"צ הישיש גאב"ד שאפראן זצוק"ל**, וואס האט זיך בשארית כוחותיו פערזענליך משתתף געווען ביי די ערשטע יצונג מיט **יידזשענט קעשין**, וואו די גדולי הרבנים האבן משמיע געווען דעם קלארן פשרה'לאון תורה שטעלנג, און דאס האט געמאכט א געוואלדיגן רושם אויף די רידזשענט מעמבער, הערנדיג די ערשטע מאל דירעקט פון די רבנים זייער התנגדות קעגן די גידליינס, און וואס די נייע פארלאנגן מיינט פאר אידן.

די רעזולטאטן האבן זיך תיכף אנגעזעהן, ווען בלויז געציילטע טעג דערויף (מאנאט פ' תרח), ווען די רידזשענטס האבן זיך געווען אויב מען קען שוין באשטעטיגן דעם גזירת החינוך, און די גאנצע לופט איז געווען היציג, האט 'יידזשענט קעשין' איבערגעגעבן מיט גרויס געריטקייט אירע געפילן אז מען דארף זיך רעכענען מיט די חרדי'שע אידן, און אירע ווערטער האבן דאן געשאפן א באדייטענדע רושם, און דאן אפגעשטימט די גזירה אויף נאך עטליכע יאר.

י"ז שבט תש"פ לפ"ק -

ערשטע אלבאני דעלעגאציע

מיטוואך י"ז שבט תש"פ איז פארגעקומען די ערשטע רבנים דעלעגאציע אין אלבאני, מיט א היסטארישע באטייליגונג פון זקני הרבנים הגאון'צ שליט"א, הלא המה הגאון הגדול רבי חיים פלאהר שליט"א, הגה"צ רבי הלל וויינבערגער שליט"א, הגאון רבי משה קעסלער שליט"א, הגה"צ רבי שלום פאללאק שליט"א, כ"ק אדמו"ר מפארשע, הגה"צ רבי ישעי' יעקב שטייבער שליט"א, הרה"ג ר' שמחה פנחס שטראלי שליט"א בשליחות האדמו"ר מבאבוב 45 שליט"א, וועלכע האבן זיך מטריח געווען בטירחא דנופא צו מאכן דעם לאנגן וועג קיין אלבאני זיך צו טרעפן מיטן דעמאלס'דיגן קאמישאנער פון עדיקעישן דעפארטמענט און נאך שטאב מיטגלידער.

די רבנים האבן קלארגעשטעלט פאר די שרי החינוך דעת תורתנו הקדושה הצרופה אז מען קען נישט פארהאנדלן און מפשר זיין חלילה אין דעם.

דערנאך זענען די רבנים אריבערגעגאנגן אין בנין פון **אסעמבלי**, ווי מען האט זיך געטראפן מיט הויכראנגקעע אסעמבלי לייט, וועלכע זענען געווארן שטארק באוירט פון די בקשת הרבנים שליט"א.

י"ט אלול תש"פ לפ"ק

אין די קומענדיגע חדשים זענען פארגעקומען נאך עטליכע יצונגען וואו די רבנים שליט"א האבן זיך געטראפן מיט מעמבערס פון די **באורד אוו רידזשענטס**, וואס זענען געקומען אויסהערן די פארלאנגען פון די רבנים בנוגע די בעפארשטייענדע נייע גידליינס.

י"ט אלול תש"פ לפ"ק איז פארגעקומען א יצונג אין בלומינגראוו צווישן די רבנים הגאון'צ שליט"א און א דעלעגאציע פון באורד אוו עדיקעישן, מיט די באטייליגונג פון רידזשענט 'וויסל', און די אסיסטענט קאמישאנער פון עדיקעישן דעפארטמענט.

כ"ו אלול תש"פ

איז פארגעקומען נאך אן אסיפה פון די רבנים שליט"א מיט מעמבערס פון באורד אוו רידזשענטס, וואס צוליב די קאוויד באגרעניצונגן איז עס פארגעקומען אין פארעם פון א טעלעפאנישער קאנפערענץ, וואו עס האבן זיך באטייליגט די רידזשענטס.

פרשת וישב תש"פ

האט די עדיקעישן דעפ. אפגעהאלטן מערערע טעלאפנישע מיטונגן צווישן די באאמטע און די **'סטעיקהאלדערס'**, און בשליחות הרבנים האבן חשובע עסקנים ומנהלי המוסדות דארט ארויסגעברענגט די שרעקליכע סכנה פאר אידן מיט דעם גאנצן דרך הלימוד צוצוגרייטן די קינדער צו שטודירן, און קלארגעשטעלט די פשרה'לאזע שטעלונג. דאן איז אויך ארויסגעשיקט געווארן א **'דעקלעראציע' פון די איחוד הרבנים פאר אלע מעמבערס פונעם 'באורד אוו רידזשענטס' מיט דעם קלארן דעת תורה.**

אזוי זענען די רבנים במשך די גאנצע תקופה געווען כסדר פארנומען מיט העפטיגע שתדלנות און פעולות נמרצות לביטול רוע הגזירה.

ה' אדר ב' תשפ"ב לפ"ק -

צווייטע אלבאני דעלעגאציע

אזווייז די נייע גידליינס זענען געווארן ארויסגעלייגט, האבן די רבנים הגאון'צ שליט"א זיך נאכאמאל מטריח געווען, און נאכאמאל אונטערגענומען א פערזענליכע נסיעה קיין אלבאני, צו ווידעראמאל משתדל צו זיין ביי די באורד אוו רידזשענטס להעביר מעלינו את רוע הגזירה.

הארט נאכן אנקומען אין אלבאני, זענען זיך די רבנים הגאון'צ שליט"א צוזאם געקומען אין א קאנפערענץ צימער אין איינע פון די האטעלן נאנט צום עדיקעישן בילדינג, ווי די רבנים שליט"א האבן אויסגעשמועסט די מהלך און

פלאן פון די בעפארשטייענדע מיטינג מיט די עדיקעישן דעפארטמענט.

דערנאך האבן זיך די רבנים הגאון'צ שליט"א ארויסגעלאזט צום עדיקעישן בילדינג וואו מען האט פאר א לענגערע צייט ווידעראמאל פארגעלייגט פאר די באאמטע די פעסטע שטעלונג זיי זאלן נישט ארויסגעבן די גזירות על החינוך אויף אונזערע קינדער ביי די אסיפה האבן זיך באטייליגט ווי פאלגענד: **הגאון רבי חיים פלאהר שליט"א, אדמו"ר קאסאן-פארשע שליט"א, הגה"צ רבי משה קעסלער שליט"א, הגה"צ אבד"ק תולדות רפאל קאשוי שליט"א, הגה"צ ראב"ד אורחות משפט שליט"א, הגה"צ רבי ישעי' יעקב שטייבער שליט"א, הגה"צ אבד"ק שאפראן שליט"א, הגה"צ רבי בנציון לאוב שליט"א מדייני ק"ק סאטמאר בוויילאנסבורג, הרה"ח ר' שמחה פנחס שטראלי שליט"א בשליחות אדמו"ר מבאבוב 45 שליט"א, הרה"ג ר' אפרים שעד שליט"א נשיא ישיבה זכרון משה סאוט-פאלסבורג.**

ט"ז אייר תשפ"ב

דריטע אלבאני דעלעגאציע

ט"ז אייר תשפ"ב, בשעת ווען עס איז פארווען געווארן דער יגאנטישער **מסע אלבאני** אין די גאסן פון אלבאני, איז אין די זעלבע צייט אפגעהאלטן געווארן אינעווייניג אין די אפיסעס פונעם עדיקעישן דעפארטמענט א רידענדע קאנפערענץ פון די שרי התורה וגדולי ראשי ישיבות ומנהיגי העדה שליט"א, צווישן זיי איז אנטווענד געווען **הגאון הגדול רבי אלי בער וואכטפויגעל ר"ז זכרון משה סאוט פאלסבורג, הגאון הגדול רבי חיים פלאהר שליט"א ראה"כ זכרון מנחם, הגה"צ רבי משה קעסלער שליט"א דומ"ץ ורה"כ וויזניץ, כ"ק אדמו"ר מתולדות רפאל קאשוי שליט"א, הגה"צ אבד"ק וואדקערט שליט"א, הגה"צ אבד"ק קאשוי וומס"ב שליט"א, הגה"צ אב"ד אור לישירים שליט"א.**

ר"ח אב תשפ"ב לפ"ק

נאך לענגערע פאדערונגען פון די עסקנים האט די עדיקעישן דעפארטמענט באשטימט אן אפיריטמענט מיטן גי. סטעיט טשענסלער מיט די רבנים, עס האבן זיך באטייליגט א קאליפרולער רייע פון רבנים פון פילע קהלות, **הגאון רבי חיים פלאהר שליט"א, הגה"צ רבי רפאל שור שליט"א, הגה"צ ראב"ד אורחות משפט שליט"א, הגה"צ אבד"ק שאפראן שליט"א, הגה"צ רבי משה קעסלער שליט"א דומ"ץ ורה"כ וויזניץ, הגה"צ אבד"ק איבראן שליט"א, הגה"צ רבי בנציון לאוב שליט"א מדייני ק"ק סאטמאר בוומס"ב, הגה"צ אב"ד אור לישירים שליט"א, הרב יעקב שפרא רב בבעיסוואטער, הרה"ח רבי שמחה פנחס שטראלי שליט"א מטעם קהלת באבוב 45.**

די ווערטער האבן דאן שטארק עושה רושם געווען ביים טשענסלער, וועלכער האט ארויסגעברענגט אז ביז יעצט איז נאכנישט געהערט געווארן אין זייערע קארדארן די דאזיגע שפראך אז די 'גאנצע עקוויוליטעט געזעץ' איז א סתירה פאר די אידישע חינוך און עס איז נישט מעגליך דאס נאכצוקומען. גלייכצייטיג האט ער זיך נאר מתמרמר געווען אז עס איז א גרויסע שאד אז מען האט נישט געהערט ביז יעצט די סארט שפראך, און יעצט ווען מען האלט שוין הארט פארן אפשטימונג אויף די גידליינס איז שוין זייער שווער צוריקצורייצן און אפוארפן די גאנצע גידליינס.

י"ז אלול תשפ"ב לפ"ק

נאך אסאך האראוואניע איז געלונגען פאר די עסקנים אראפצוברענגען א רייע סטעיט סענאטארן און באאמטע אויף א מיטונג מיט די רבנים, עס האט זיך אויך באטייליגט דער רעפובליקאנער פירער אינעם סענאט, די באאמטע האבן שארף פארדאמט די נארוואס ערשינענע נייע רעגולאציעס פונעם גזירת החינוך, און פארשפראכן צו טון וואס מעגליך צו מבטל זיין דעם גזירה.

די יצונג מיט די פערזאנלעך קאנרעס לייט אין וועסטשעסטער פארמאנגענעם כ"א כסליו העל"ט

דער בעשטה"ק גילו; "תורה וואס ווערט אויסגעהאלטן פון נישט ערליכע הכנסות איז פסול"

שטייענדיג בפרסום חג השבועות זמן מתן תורתנו, ווען אין דעם הייליגן יו"ט געפאלט אויס די יומא דהילולא קדישא פון מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש זיעוכ"ל, ברענגען מיר אראפ עטליכע נקודות פונעם רבן של ישראל, וואס איז נוגע לזמננו, ויה"ד אז וכותו יגן עלינו מיר זאלן זיך קענען דערהאלטן איבער אלע נסיונות הזמן והתקופה, עד ביאת משיח צדקינו בב"א.

ווען די פושקע איז פול געווארן, האט דער בעל הבית גענומען די פושקע, ווען מיט געלט און ער איז געגאנגען מקיים זיין וואס ער האט געזאגט, אז דאס געלט וועט גיין אויף א גוטן צוועק, ער איז געגאנגען צו א סופר און געלאזט שרייבן פאר דעם געלט א ספר תורה.

האט דער בעש"ט אויסגעפירט, און געזאגט פאר די בעלי בתים פון יענע שטעטל, "אט די ספר תורה וואס עטס האטס, איז טאקע די ספר תורה וואס איז געשריבן געווארן פון דעם געלט פון די קארטן שפילן, און א ספר תורה וואס איז געשריבן פון געלטער פון קארטן שפילן, איז נישט קיין חידוש אז ס'ווערט כסדר פסול".

אויף די מעשה פון בעש"ט האט דער באבובער רב בשעתו מוסיף געווען, אז אויף א תורה וואס ווערט געלערנט פון געלטער פון א קאנצערט פון תערוכות, איז אויך נישט קיין חידוש אז ס'קומט אריין אין איהר התרשלות.

איך האב געהערט אז אין שנת תשמ"ח ווען דאס ביי"ד פון ירושלים זענען געקומען קיין אמעריקא צו די אסיפה וואס מ'האט געמאכט לכבוד דעם צענטן יארטאג פון דאס התייסדות פון 'קרן הצלה', איז הגה"צ ר' משה ארי' פריינד זי"ע, וואס איז דעמאלטס געווען ראב"ד געווען ביי כ"ק אדמו"ר מבאבוב זצ"ל אים איינלאדענען צו די אסיפה, האט אים כ"ק אדמו"ר מבאבוב זצ"ל דערציילט די מעשה פון בעש"ט זי"ע, מיט דעם אים מחזק צו זיין.

(מבית אבותי ורבותי)

תורה, אבער זיי האבן נישט געוואוסט ווער, זענען זיי אריינגעפארן צום בעש"ט און זיי האבן אים דערציילט די גאנצע מעשה, און זיי האבן מוסיף געווען אז זיי זענען חושד אז עמיצער מאכט דאס בכוונה, אבער זיי וויסן נישט ווער.

האט זיי דער בעש"ט געזאגט אז קיינער מאכט נישט די פסולים בכוונה, האט נאר די מעשה פון די ספר תורה איז אזוי, ס'איז געווען אמאל א אידישער ארענדאר וואס האט געהאט א ארענדע וואו אידן פלעגן אריין קומען אביסל זיך אפרוען אדער עפעס איבערבייסן און גיין ווייטער, די ארענדע איז געווען זייער א שיינע אנגענומען ווארעמע ארענדע און מען האט נישט אזוי חשק געהאט צו גיין ווייטער, נאר מען איז געבליבן זיצן אין די פיינע ווארעמע ארענדע, אבער בלייבן זיצן און גארנישט טון האט מען נישט געקענט, האט מען זיך גענומען שפילן אין קארטן און די ארענדע איז געווארן א פלאץ וואו מ'האט געשפילט קארטן.

דעם בעל הבית האט נישט געשמעקט אז זיין ארענדע איז פארוואנדלט געווארן פאר א פלאץ וואס מ'שפילט א גאנצן טאג קארטן, אבער ער האט זיי נישט געקענט ארויסווארפן, איז ער געגאנגען און ער האט אוועקגעשטעלט אויף דעם טיש וואס מ'שפילט קארטן א גרויסע פושקע, און ער האט געמאכט א תקנה אז פון יעדן שפיל מוז מען אריינלייגן אין די פושקע א געוויסער פראצענט וואס וועט גיין פאר א גוטן צוועק. און מיט דעם האט זיך דער ארענדאר אביסל בארואיגט, ווייל יעצט וועט דאך ארויסקומען פון זיין ארענדע א גוטע זאך אויך.

"איך האב געהערט פון מיין שווער, וואס ער איז געווען א תלמיד מובהק מרבינו הקדוש הצדיק מוהר"ר יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע, אז איינמאל ווען מרן אלקי קודש קדשים אור שבעת הימים רבינו ישראל בעש"ט געווען אונטערוועגס, איז ער אריין אין וואלד דאווענען מנחה, און די תלמידים האבן געזען ווי ער האקט זיין קאפ זייער שטארק אין א בוים, און ער שרייט און וויינט מיט משנה'דיגע קולות און א גרויס געוויין.

ווען די תלמידים - וואס האבן דאס מיט וואונדער צוגעקוקט - האבן אים אנגעפערעט אויף וואס ארויף איז דאס געווען, האט ער זיי געענטפערט, אז ער האט געקוקט מיט רוח הקודש אויף די דורות וואס וועלן זיין נאנט צו ביאת המשיח, און ער האט געזען אז עס וועלן דאן זיין 'רביים' אזוי סאך ווי היינטיקע, און זיי וועלן די וועלכע זענען מעכב די גאולה, מלשלה האם מעל הבנים בכלליות".

(היכל הברכה פ' תצא)

דער באבובער רב בעל קדושת ציון זצ"ל האט דערציילט א מעשה פון דער בעש"ט הקדוש זי"ע, אז בימי הבעש"ט איז געווען עפעס א שטעטל וואס האט געהאט נאר איין ספר תורה און שטענדיג כמעט יעדע וואך האט מען געטראפן עפעס א פסול אין דעם ספר תורה. אמאל איז געווען דאס אות אפגעהאקט און אמאל איז געווען יענע אות אפגעהאקט, און די בעלי בתים פון דעם שטעטל האבן נישט געוואוסט וואס צו טון, זיי האבן שוין אנגעהויבן חושד זיין אז איינער מאכט יעדע וואך בדון א פסול אין דעם ספר

זונטאג פ' וישב כ"א כסליו תשפ"ד

נאך אזויפיל יארן אויפן פראנט, זענען די געטרייע רועי ישראל הנאמנים שליט"א ווייטער עומד על המשמר, און אצינד, ווען מען האלט שוין לידער אויף א מצב ווען די רעגירונג האט שוין לידער אנגעהויבן אויספירן זייערע פיינסטערע פלענער, ווען די נייע ביטערע גידליינס זענען באשטעטיגט געווארן, האלט מען ווייטער אן מיטן הייליגן קאמף פאר די ריינקייט פון אונזערע הייליגע חינוך, און מען פרובירט כסדר פארשידענע פעולות און נאך וועגן ווי אזוי מען קען מבטל זיין די ביטערע גזירת החינוך.

די אחריות'דיגע מנהגי ישראל לייגן נישט אראפ דעם געווער, און נאכן אזויפיל אומערפאלגרייך פרובירן ביי די ליבעראלע ניו יארק סטעיט באאמטע, האבן די גדולי ישראל דאס גענומען צו א העכערע שטאפל, ווי פריער דערמאנט,

אינעם פון די באגעגענישן אין ערוויקענישן דעפארטמענט

» צווישן אנדערע האבן זיך באטייליגט די פאלגענדע רבנים הגאון'צ שליט"א: הגאון רבי חיים פלאהר שליט"א, הגה"צ רבי רפאל שור שליט"א, הגה"צ אבד"ק סאלקע מאנסי שליט"א, הגה"צ ראב"ד אורחות משפט שליט"א, כ"ק אדמו"ר מזידיטשוב פרעמיסלא שליט"א, כ"ק אדמו"ר מקאסאן-פארשעי שליט"א, הגה"צ רבי ישעי' יעקב שטייבער שליט"א ר"מ מהר"ט, הגה"צ אב"ד אור לישירים שליט"א, הגה"צ רבי מנחם פישער שליט"א דומ"ץ ווען מאנסי, הגה"צ אבד"ק קרית קאשוי שליט"א, הגה"צ אבד"ק שאפראן שליט"א, הגה"צ רבי שלמה ראזענבערגער שליט"א ר"מ באר יואל, הגה"צ רבי מנשה פילאפף שליט"א אב"ד טיב לבב, הגה"צ גאב"ד קאשוי שליט"א, הגה"צ רבי משה קעסלער שליט"א דומ"ץ ורה"ב וויזניץ, הגה"צ רבי ירמיה בראווער שליט"א דומ"ץ קהל בני יואל, הרב יעקב שפירא רב בבניסוואטער.

די אסיפה מיט די רעפאליקאנע סטעיט סענאטארן

אנגעהויבן ביים אסיפה פארזאמלונגען זונטאג פ' וישב, כ"א כסליו, אין וועסטשעסטער, מיטן ספיקער 'מייק דזשאנסאן', מיט די באטייליגונג פון הגאון הגדול רבי חיים פלאהר שליט"א ראה"ב זכרון מנחם, הגאון הגדול רבי אלי' דוב וואכטפויגל שליט"א ר"י זכרון משה סאט פאללסבורג, הגאון הגדול רבי רפאל שאהר שליט"א, הגאון הגדול רבי מרדכי בעק שליט"א ר"י תפארת משה, כ"ק אדמו"ר מפארשעי שליט"א, הגה"צ רבי שמחה ישראל בלום שליט"א אדמו"ר מקאשוי, הגה"צ רבי משה קעסלער שליט"א דומ"ץ ורה"ב וויזניץ, הגה"צ רבי אהרן יודא בלום שליט"א אבד"ק קאשוי וומס"ג, הגה"צ אב"ד ור"מ שאפראן שליט"א, הרה"ג ר' בנימין לאוב שליט"א מו"ץ סאטמאר, אדמו"ר מוואדוויל מאנסי שליט"א - און אצינד אראפגעפארן צום הויפטשטאט וואשינגטאן הבירה, וואו מען פרובירט אצינד צו געפינען א און קשבת ביי די פעדעראלע באאמטע בעזש"ח.

דאס איז א ריכטיגער דבר בעתו, אין א צייט וואס די רעגירונג פארטרעטער זענען אנגעוויזן אויף די וואל שטיצע פון אהב"י, איז דאס אצינד א פאסיגע געלעגנהייט ארויסצוברענגן די ווייטאג און ביטע פון דעם יהדות החרדית.

כלל ישראל איז מתפלל היה עם פיפיות שלוחי עמך בית ישראל, און אין די טעג פון הייליגן יום טוב שבתות זאל נשפע ווערן אלע גוטע השפעות, און עס זאל מקיים ווערן באשיינערליך דער 'אתם תהי' לי ממלכת כהנים וגוי קדוש'!

פרישן ל'מנחתה ל'מנחם ל'יה ר'עוּתא ■

הרחבת גבולי הקדושה על טהרת הקדוש אין ניו יארק

ישיבה עסק התורה עטה"ק ציעהט ארויף א פרעכטיגן 'היכל הביהמ"ד' אינעם זומער קעמפ

אין נאכפאלגענדע באריכטן איבער דעם געבוי אינעם קעמפ פון ישיבת עסק התורה אין סאוט פאלסבורג, האט מען דעם פ' במדבר שוין פאקטיש אנגעהויבן די ארבעט אויפצוביען דעם פראכטפולן בנין פארן 'היכל הביהמ"ד' ווי די חשובע בחורים וועלן דאווענען און לערנען במשך די זומער וואכן.

דאס קומט נאכדעם וואס די ישיבה האט - ווי באריכטעט - צוגעקויפט נאך א ריזן שטח נעבן דעם ביז איצטיגן קעמפ, צוליב וואס פאראר איז נישט געווען קיין פלאץ זיך צו פלאצירן אין א געהעריגן בנין הביהמ"ד ווי די בחורים זאלן קענען זיצן און לערנען רואיג אומגעשטערט מיט הרחבת הדעת, עד כדי כך אזש מען האט געמוזט אויפשטעלן א 'שאתער' ווי די בחורים זאלן לערנען, אצינד האבן זיך געטרייע געהלט הישיבה אריינגעווארפן צו ארויפציען א מעכטיגן 'בנין הביהמ"ד' בליץ שנעל אז די ביהמ"ד זאל זיין גרייט צום באניץ בעזהש"ת נאך אויף דעם זומער פאר די חשובע בחורי חמד.

אין די איצטיגע טעג האבן זיך אראפגעלאזט א מאסן שטאב מיט ארבייטערס מיט צוואנציג זאמד טרעקלעך אויסצוגלייכן דעם שטח צו קענען גיסן דעם פלאפארמעט און דערנאך ארויפציען די ווענט און זיך רוקן פאראויס מיט א שנעלקייט בס"ד.

אינאיינעם מיט דעם איז געלאזט געווארן אין גאנג א רייכע 'לְהִקָּם' קאמפיין ווי נדיבים בעם קויפן זיך איין זכותים נצחיים אינעם בנין ווי זייער נאמען וועט פאראייביגט ווערן לזכותם לדורות עולם, ווי רביה"ק מסאטמאר ז"ע פלעגט זאגן אז די מקומות וועלן מיט פארן קיין ארץ ישראל ווען משיח וועט קומען.

גרויס סוקסעס ביים מעמד 'אוריין תליתא' אין וויליאמסבורג, לטובת ישיבה גדולה באר יואל דסאטמאר

גאר א שטארקע הצלחה איז אפגעהאלטן געווארן ב"ה אין די זאלן פון 'עידן פאלאס' אין וויליאמסבורג ביים דינער פארגאנגענעם דאנערשטאג לטובת די הייליגע ישיבה גדולה 'באר יואל' דסאטמאר אין שטאט קרית יואל.

עס האט זיך שטארק אנגעזעהן די גרויסע הערצה פון דעם וויליאמסבורג'ער אידנטום, ווען דער ציבור איז געזעסן לאנגע שעות געשפאנט ביי די רשרות בענינים העומדים על הפרק.

אויפן אויבן אן האט אראפגעשיינט א הערליכע פאנאראמע פון צענדליגע רבנים מפורסמים, מורי הוראות, מרביצי תורה, וועלכע זענען געקומען ארויסווייזן סאלידאריטעט אין די שטורמישע זמנים מיט די חשובע מוסדות וועלכע גייען אן על טהרת הקדוש ה"ע. צווישן אנדערע האט זיך אנגעזעהן הגה"צ אבד"ק ישראל הוזמנים שליט"א; הגה"צ אבד"ק סענדזארוז שליט"א; הגה"צ דומ"ץ מונקאטש וזמ"ס שליט"א; הגה"צ אבד"ק

דומ"ץ ביהמ"ד נתיבות עולם; הרה"ג ר' נפתלי ראטה שליט"א אבד"ק יראי ה'; הרה"ג ר' יואל יצחק אילאוויטש שליט"א מנה"ד ת"ת תשנ"ב; הרה"ג ר' שלמה ניסן דאמב שליט"א ר"מ ביישיבת דינוב; הרה"ג ר' ישראל יוסף לאבין שליט"א בכ"ק מוידעטשוב-חרדים שליט"א חתן הגה"צ אבד"ק קרית רמ"א בי"ש וחבר הבד"ץ עדה החרדית; הרה"ג ר' בעריש טערקעלטיוב שליט"א; הרה"ג ר' אהרן הערש טערקעלטיוב שליט"א - בני הגה"צ אבד"ק אשוי שליט"א;

דער גרויסער ציבור האט זיך גאר ווארעם אנגערופן מיט שטיצע פאר דעם הייליגן מבצר התורה, להגדיל תורה ויראה בטהרה ולהאדירה.

'מעמד היסוד' אין שטאט בארא פארק פאר א פרישע מיידל סקול עטה"ק צום נייעם לערן יאר הבעל"ט

אין א פאזיטיווע שריט ווערט באריכטעט אז אין די שטאט בארא פארק האבן זיך צוזאמגעגענומען צענדליגער עלטערן צו א 'מעמד היסוד' אויפצושטעלן א פרישע נייע 'מיידל סקול' עטה"ק אין די שטאט, וואס זאל זיין גענצליך זעלבשטענדיג און אפהענגיג פון די רעגירונג, און פון אלע זייערע שווערע גזירות על החינוך.

די אסיפה איז פארגעקומען אין די טעג ווען מען גרייט זיך שוין צום נייעם לערן יאר הבעל"ט, און תיכף אויפן פלאץ האבן עלטערן אויסגעפילט אפליקאציעס, אריינצושקן זייערע קינדער גלייך נאך זומער בעז"ה. ■

פתגמין קדישין איבער דעם מצב וואו מיר געפונען זיך

דער בוכ"ע - זעט אויס- האט געוואלט די קבלת עול מלכות שמים זאל גיין מיט אזא בחינה וואס ס'איז מיוחד נאר פאר די ששים רבוא מישראל וואס זיי האבן געזאגט נעשה ונשמע אמרו כאחד...

דאס ווייזט אויף דעם אז מ'טאר נישט משתף זיין חלילה קיין שום דבר אחר, מ'טאר נישט האבן קיין שום התחברות.

מ'דארף צו וויסן אזוי האט זיך אנגעהויבן קבלת עול מלכות שמים, דעם וואס איז מיוחד מיוחד פאר די קדישה, דארטן וואו ס'איז נישטא אריינגעמישט חלילה עפעס אנדערע.

דאס קען זיין דער מדרש "כששמע משה רבינו אנכי אמר ברוך שלא עשני גוי", לעולם פרעגט דאך דער 'טורי זהב' פארוואס זאגט מען נישט שעשני ישראל.

נאר וואס'זשע דען, ווען מ'זאגט שעשני ישראל קען דאך זיין ביידע, ס'איז טאקע שעשני ישראל, אבער ס'קען זיין עפעס א שטיקל שיתוף, עפעס א חלק פונעם גוי אויכעט, איבערדעם מוז מען זאגן קודם, דער עיקר איז ס'זאל זיין 'שלא עשני גוי'.

אין דרכי עכו"ם פון די אומות איז דאך דא עבודה זרה און דרכי מינות, היפוך פון דער אמונה, איז שוין דא דערין א שמץ מינות.

ווייל ס'טאר נישט זיין קיין שום שותפות. און ארא' האט מען דאך, פארדעם שטייט נישט אשר בראתך ווייל דאס איז דאך מיט א שותפות איבערדעם שטייט אשר הוצאתך מארץ מצרים.....

די זעלבע זאך, לכאורה די הרים זענען דאך גאר נישטאמאל אסור געווארן, נאר וואס דען ווייל ס'איז עפעס געווען דארטן עבודה זרה, קען מען שוין עפעס אריינמישן, איבערדעם האט מען שוין נישט געוואלט געבן (הרחיק) די תורה.

די גמ' זאגט ותלך ותבא זי איז געגאנגען רות, זאגט דארטן די גמ' זי איז אסאך מאל געגאנגען, טאמער איז געווען אנשים שאינם מהוגנים איז זי אוועק פון דארט, האט זי נישט געוואלט קלייבן, איבערדעם שטייט ותלך ותבא זי איז אסאך מאל געקומען און געגאנגען ביז זי האט געטראפן א פלאץ וואס ס'איז דא אנשים מהוגנים.

זעט מען, זי איז דאך געגאנגען קלייבן בעניות, איז זי געגאנגען קלייבן לקט, ס'איז דאך געווען גרויס דאס עניות לא עלינו... ווי לאנג איז דען דאס קלייבן דארטן? גאר א קורצער זמן און באלד אוועקגיין, און דאס אז מ'גייט אוועק מ'לאזט איבער און מ'קלייבט נישט איז דאך א שאדן....

זעט אויס פון די גמ' אן ענין, ס'איז חמור, אפילו זיך צו שטעלן אויף איין מינוט' נעבן אנשים (שאים מהוגנים) אפילו צו קלייבן, דארטן ווי די קוצרים זענען נישט קיין אנשים מהוגנים, פון דארט איבערהויפט עפעס נהנה צו זיין האט זי איבערגעלאזט אלעס און זי איז אוועקגעגאנגען פון דארטן, זי זאל זיך נישט חלילה טרעפן, זי זאל נישט קלייבן מיט אזעלעכע וואס זענען אנשים שאינם מהוגנים.

זעט מען עד היכן הדברים מגיעים, ווי ווייט מ'ברויך זיך צו היטן אפילו צו קלייבן לקט, ס'איז דאך גארנישט, יענער גיט דאך גארנישט, ס'איז דאך הפקר, יעדער קאן זיך עס גיין נעמען, מ'האט דאך נישט פון יענעם גארנישט, מען פארקערט דאך נישט מיט יענעם, מ'טאר נישטאמאל מסייע זיין צו דעם (הבע"ה להענין), מ'טאר נישט העלפן זאגן אויף דעם יא און דעם נישט, מ'האט דאך נישט קיין שום סיוע פון די קוצרים, ווארן מ'קלייבט אליינס מן ההפקר,

און ווילאנג דויערט דען דאס קלייבן, מ'קלייבט און מ'גייט אוועק... אן ענין וואס איז נוגע אין דער אמונה אין די י"ג עיקרים איז מען מחוייב כבורח מן הארץ, מיט מסירת נפש ממש, און מ'זאל זיך נישט צולאזן אזא געדאנק אזא ספק אפילו... איבערהויפט ביי עבודה זרה טאר מען נישט האבן דערין קיין שום חלק קיין שום חלק אין דעם...

(רביד"ק מסאטמאר ס"ג שבעות תשכ"ב)